

A photograph of a rocky coastline with a forest of evergreen and deciduous trees under a blue sky. The foreground shows dark blue water with white foam from a boat's wake.

**Tarkastus-  
lautakunnan  
arviointikertomus  
2021**

# SISÄLTÖ

	Tarkastuslautakunnan puheenjohtajan katsaus .....	2
1	Tarkastuslautakunta ja tarkastustoiminta.....	3
1.1	Tarkastuslautakunnan tehtävä .....	3
1.2	Tarkastuslautakunnan kokoonpano ja työskentely .....	4
1.3	Arviointikertomuksen sisältö ja toteuttamistapa.....	6
1.4	Vuoden 2020 arvioinnin johdosta tehtyjen toimenpiteiden arviointi .....	6
2	Vuoden 2021 keskeiset asiat.....	7
3	Strategian toteuttaminen.....	8
4	Kunnan henkilöstö .....	9
5	Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttaminen .....	11
5.1	Kunnanhallitus.....	11
5.2	Sivistyslautakunta .....	16
5.3	Tekninen lautakunta ja ympäristölautakunta .....	20
5.4	Tuloslaskelma-, investointi- ja rahoitusosa.....	22
6	Kuntakonsernille asetettujen tavoitteiden toteutuminen .....	23
6.1	Kiinteistö Oy Kontiolahden Vuokratalot.....	23
6.2	Lukkarila Kodit Oy .....	23
6.3	Kontiolahden Yrityspalvelu Oy .....	24
6.4	Kontionloikka Oy .....	24
7	Kunnan talous.....	25
8	Arviointikertomuksen käsittely.....	34
9	Allekirjoitukset .....	35

## Tarkastuslautakunnan puheenjohtajan katsaus

Vuosi 2021 oli jo toinen koronapandemia-vuosi. Pandemian kanssa on alettu jo oppia elämään. Kunnan henkilöstö on edelleen osoittanut venymistä haasteellisen vuoden aikana. Lakisääteiset toiminnot on saatu järjestettyä ja uusiakin työskentelytapoja ja palveluja on kehitetty.

Suuret rakennushankkeet etenivät vuoden 2021 aikana suunnitellusti ja ne on pystytty toteuttamaan jopa alle kustannusarvioidensa. Suurten investointien vuoksi vuosikatteen riittävyys poistoihin tulevaisuudessa on tosin erityisen haasteellista.

Kuntatalous on tällä hetkellä osittain tuntemattomien haasteiden edessä. Sosiaali- ja terveystoimen siirtyminen hyvinvointialueelle tapahtuu vuoden 2023 alussa ja verotulojen ja valtionosuuksien ennustettavuus on erityisen haasteellista tällä hetkellä ja tulevaisuudessakin.

Vuoden 2021 tilikauden tulos palautui normaalimmalle tasolle ollen 0,6 miljoonaa euroa, kun edellisvuonna tulos oli jopa 5,9 miljoonaa euroa. Vuonna 2020 valtio tuki kuntia mittavilla koronatuilla. Koronatukia saatiin edelleen, mutta ei niin mittavissa määrin kuin vuonna 2020.

Yksi asia mitä haluan korostaa, on pitkäikäistyttömyys. Työmarkkinatuen kuntaosuutta Kontiolahti maksoi vuonna 2021 noin 1,2 miljoonaa euroa, joka kasvoi edellisvuodesta noin 0,13 miljoonaa euroa. Pitkäikäistyttömyyden hoitoon on panostettava entistäkin enemmän. Kehityssuunta on saatava muutettua.

Uusi tarkastuslautakunta on päässyt hyvin kiinni arviointityöhön ja se on toiminut syksyllä laaditun arviointisuunnitelmansa mukaisesti. Jäsenet ovat olleet aktiivisia ja yhteistyö on sujunut hyvin. Tämän lautakunnan ensimmäinen arviointikertomus on saatu ansiokkaasti laadittua.

Kiitän tarkastuslautakuntaa, tilintarkastajaa ja pöytäkirjanpitäjää, toimistosihteerä sekä kokouksiin ja vierailukäynneille osallistuneita hyvästä ja antoisasta yhteistyöstä kuuluneena vuonna.



*Sakari Mustonen*  
tarkastuslautakunnan puheenjohtaja

# 1 Tarkastuslautakunta ja tarkastustoiminta

## 1.1 Tarkastuslautakunnan tehtävä

Kuntalain 410/2015 §:n 121 mukaan valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten. Lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja.

Kuntalain §:n 121 mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on:

1. valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat
2. arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla
3. arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää
4. huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta
5. valvoa kuntalain §:ssä 84 säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi
6. valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi. Tarkastuslautakunnan tulee myös laatia arviointisuunnitelma ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomus, jossa esitetään arvioinnin tulokset.

Kuntalain mukaisten tehtävien lisäksi Kontiolahden kunnan hallintosäännössä on määrätty, että tarkastuslautakunnan on:

1. seurattava tilintarkastajan tarkastussuunnitelman toteutumista sekä muutoinkin seurattava tilintarkastajan tehtävien suorittamista ja

tehtävä tarpeen mukaan esityksiä tilintarkastuksen kehittämiseksi,

2. huolehdittava, että tilintarkastusta varten on tarpeelliset voimavarat, jotka mahdollistavat tilintarkastuksen suorittamisen julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan edellyttämässä laajuudessa sekä,

3. tehtävä aloitteita ja esityksiä tarkastuslautakunnan, tilintarkastajan ja sisäisen tarkastuksen tehtävien yhteensovittamisesta mahdollisimman tarkoituksenmukaisella tavalla.

Hallintosäännön mukaan tarkastuslautakuntaan kuuluu puheenjohtaja, varanpuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä. Jokaisella heistä on henkilökohtainen varajäsen.

Arvioinnin tulokset raportoidaan vuosittain valtuustolle annettavassa arviointikertomuksessa. Arviointikertomus tulee saattaa kunnanvaltuustolle tiedoksi vuosittain viimeistään kesäkuun viimeisessä kunnanvaltuuston kokouksessa tilinpäätöksen käsittelyn yhteydessä.

## 1.2 Tarkastuslautakunnan kokoonpano ja työskentely

Vuoden 2021 aikana vaihtui valtuustokausi ja siten myös valittiin uusi tarkastuslautakunta kunnanvaltuustossa 23.8.2021 § 55.

Seuraavassa on esitetty tarkastuslautakunnan 2021 – 2025 sekä edellisen valtuustokauden tarkastuslautakunnan kokoonpanot.

Tarkastuslautakunnan jäseninä ja varajäseninä toimivat 23.8.2021 alkaen:

<b>Jäsen</b>	<b>Varajäsen</b>
Mustonen Sakari, puheenjohtaja	Voutilainen Janne
Haukka Markus, varapuheenjohtaja	Kinnunen Marjatta
Pakarinen Minna	Nuutinen Toini
Utriainen Nina	Kröger Seppo
Väätäinen Asko	Åberg Kai

Tarkastuslautakunnan jäseninä ja varajäseninä toimivat 23.8.2021 saakka:

<b>Jäsen</b>	<b>Varajäsen</b>
Pakarinen Sirpa, puheenjohtaja	Pirinen Hanna
Eronen Jyry, varapuheenjohtaja	Sorsa Mika
Pakarinen Minna	Sainola Pirita
Romppanen Tommi	Kröger Seppo
Väätäinen Asko	Hirvonen Reino

Lisäksi kokouksissa on ollut pöytäkirjanpitäjänä HT- ja JHT-tilintarkastaja Taina Törrönen. Tilintarkastusta on suorittanut myös tarkastaja Eija Susitaival.

Tarkastuslautakunnalla on laadittuna arviointisuunnitelma vuosille 2021 - 2024, jonka mukaisesti vuonna 2021 huomioitiin erityisesti kunnanhallituksen ja sivistyslautakunnan alaiset toiminnat. Sivistystoimesta keskityttiin varhaiskasvatukseen. Vuosittain tarkastuslautakunnan kohteena ovat myös kuntastrategia, Siun sote, talouden seuranta ja investoinnit sekä omistajaohjaus.

Tarkastuslautakunnan työskentelyssä on otettu huomioon jäsenten esteellisyydet. Sakari Mustonen oli ympäristölautakunnan jäsen 23.8.2021 saakka, Markus Haukka on Pohjois-Karjalan maakuntavaltuuston jäsen, Asko Väätäinen Siun soten (Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalouden kuntayhtymä) yhtymävaltuuston varajäsen ja Minna Pakarinen Riverian (Pohjois-Karjalan koulutus- ja sivistyslautakunnan kuntayhtymä) yhtymävaltuuston varajäsen.

Taulukossa 1 on esitetty kokousten keskeinen sisältö ja ajankohdat. Kokousten yhteydessä on kuultu lautakuntien puheenjohtajia, osastopäälliköitä ja muita johtavia viranhaltijoita. Tarkastuslautakunta teki tutustumiskäynnin Lehmon vuoropäiväkoti Aamuvirkkuun 24.11.2021 sekä Kontiolahden sote-asemaan 2.2.2022.

Tarkastuslautakunta on osallistunut syksyn 2021 aikana tarkastuslautakunnille suunnattuihin koulutuksiin. Hallintoakatemian järjestämään koulutukseen osallistui neljä jäsentä ja FCG:n järjestämään koulutukseen yksi henkilö. Koulutuksiin on osallistuttu verkossa.



Tarkastuslautakunnan kokoonpano: Asko Väätäinen, Taina Törrönen (pöytäkirjanpitäjä ja tilintarkastaja), Nina Utriainen, Minna Pakarinen, Sakari Mustonen ja Markus Haukka

Taulukko 1. Vuoden 2021 kokousten keskeiset aiheet ja ajankohdat.

<b>Kokouksen keskeinen aihe</b>	<b>Päivämäärä</b>
<b>Vanha tarkastuslautakunta</b>	
Talousarvio 2021 ja taloussuunnitelma 2022 – 2023, asunto-ohjelma 2021 – 2024, lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2021 – 2025, Kontiolahden kunnan liikkumishjelma 2021 – 2025 ja tarkastuslautakunnan käyttösuunnitelma 2021	19.1.2021
Talousarvio 2021 ja taloussuunnitelma 2022-2023, tilintarkastajan väliraportointi, tarkastuslautakunnan tavoitteiden toteutuminen 2020	5.2.2021
Johtavien viranhaltijoiden ja toimielinten puheenjohtajien kuuleminen vuodesta 2020	31.3.2021
Kulttuuripalvelut ja arviointikertomuksen 2020 laadinta	9.4.2021
Arviointikertomuksen 2020 laadinta ja tarkastuslautakunnan osavuosisraportti 1/2021	21.4.2021
Arviointikertomuksen 2020 laadinta ja tilintarkastajan loppuraportointi	5.5.2021
Arviointikertomus 2020 ja tilinpäätös 2020	14.5.2021
Arviointikertomuksen 2020 luovutus	19.5.2021
<b>Uusi tarkastuslautakunta</b>	
Tarkastuslautakunnan järjestäytyminen, arviointisuunnitelman 2021 – 2024 laadinnan aloittaminen, tilintarkastajan työohjelma, osavuosisraportti 1/2021 ja tarkastuslautakunnan osavuosisraportti 2/2021	1.10.2021
Kunnan ajankohtaiset asiat, talousarviokokonaisuus 2021 sekä talouskatsaus, arviointisuunnitelman 2021 – 2024 hyväksyntä, sidonnaisuudet	10.11.2021
Tutustumiskäynti Lehmon vuoropäiväkotii Aamuvirkkuun, tilintarkastajan valinnan vuosille 2022 – 2026 valmistelu, tilintarkastajan väliraportointi, sidonnaisuudet, tilivelvolliset viranhaltijat 1.1. – 31.12.2022 ja vastausten käsittely vuoden 2020 arviointikertomukseen	24.11.2021

### 1.3 Arviointikertomuksen sisältö ja toteuttamistapa

Kuntalain §:n 110 mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet.

Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Ne on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan.

Arviointikertomuksen laadinnassa on hyödynnetty tilinpäätöksessä ja henkilöstöraportissa esitettyjä tietoja sekä tarkastuslautakunnan kuulemistilaisuuksissa ja tutustumiskäynnillä saamia tietoja.

Arviointikertomuksen pääsisältö koostuu valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisen arvioinnista. Arvioinnin kohteena ovat kaikki valtuuston asettamat tavoitteet, mutta

erityisesti toteutumatta jääneet tavoitteet. Arviointikertomus käsittelee niitä asioita, joihin tarkastuslautakunta on nähnyt tarpeelliseksi kiinnittää huomiota.

Arviointikertomusta tulee lukea yhdessä tilinpäätöksen kanssa saadakseen kattavan kuvan kunnan toiminnasta vuonna 2021. Arviointikertomuksessa käsitellään kunnan strategia ja henkilöstö sekä lautakunnittain ja tytäryhtiöittäin vuonna 2021.

Kunkin kokonaisuuden yhteyteen on lisätty tarkastuslautakunnan huomiot, joita se haluaa korostaa. Huomiot on merkattu eri värein;

- **punaiset** ovat kriittisiä havaintoja,
- **siniset** pääasiassa suosituksia ja toteamuksia
- **vihreät** kiitoksia ja myönteisiä havaintoja.

Lisäksi arviointikertomuksessa on kokonaan oma luku (7) talouden tarkastelusta.

### 1.4 Vuoden 2020 arvioinnin johdosta tehtyjen toimenpiteiden arviointi

Vuoden 2020 arviointikertomus käsiteltiin Kontiolahden kunnanvaltuustossa 24.5.2021 § 31. Tarkastuslautakunta esitti arviointikertomuksen käsittelystä, että kunnanvaltuusto pyytää arviointikertomuksessa esitetyistä havainnoista lautakuntien selvitykset siten, että ne voidaan käsitellä vuoden 2021 loppuun mennessä pidettävässä valtuustossa. Tarkastuslautakunta toivoi saavansa lautakuntien selvitykset erillisenä tiedostona.

Kaikki hallintokunnat ovat antaneet vastineensa arviointikertomuksessa esille tuotuihin asioihin. Kontiolahden kunnanvaltuusto käsitteli selvitykset kokouksessaan 8.11.2021 § 85 ja tarkastuslautakunta saatoi ne tiedokseen 24.11.2021 § 80.

Tarkastuslautakunnalla ei ole huomautettavaa arviointikertomuksesta saatuihin selvityksiin.

## 2 Vuoden 2021 keskeiset asiat

Vuotta 2021 leimasi edelleen koronapandemia. Uusia palvelumuotoja kehitettiin etä- ja digipalveluin. Peruspalvelut on pysytetty järjestämään ja kuntalaisten palveluista on huolehdittu koronasta huolimatta. Kuntavaalit järjestettiin vuoden 2021 aikana ja koronasta johtuen ne siirtyivät huhtikuulta kesäkuulle. Uusi valtuustokausi alkoi 1.8.2021 alkaen. Hallinto- ja teknisellä osastolla vaihtui monia keskeisiä viranhaltijoita. Uusi kunnanjohtaja Jari Tuononen aloitti virassaan toukokuussa 2021.

Kunnan historiallisen suuret investointihankkeet etenivät vuoden aikana. Kirkonkylän yhtenäiskoulu ja Lehmon uusi päiväkotitoimitus valmistuivat ja terveyskeskuksen rakentaminen jatkui suunnitellusti. Investointikustannukset olivat noin 19,4 miljoonaa vuoden aikana. Kaavoituksessa Lehmon osayleiskaava saatettiin hyväksymiskäsittelyyn, mutta se palautettiin jatkokäsittelyyn. Kunnan valmiussuunnitelma hyväksyttiin ja kuntastrategia päivitettiin.

Kontiolahden kunnan asukasmäärä kasvoi jopa 183 hengellä ja ylitti ensimmäistä kertaa 15.000 asukkaan rajan. Syntyvyys pysyi samalla tasolla edelliseen vuoteen nähden,

kuolleisuus taas laski. Syntyvyys on edelleen suurempaa kuin kuolleisuus.

Kontiolahden työttömyysaste laski edellisvuodesta ja oli vuoden vaihteessa 9,7 %, eli Pohjois-Karjalan alhaisin. Koko maan keskimääräinen työttömyysaste oli 10,5 %.

Vuoden 2021 tilikauden tulos oli 0,6 miljoonaa euroa, kun edellisenä vuonna tulos oli valtion mittavista koronatuista pääosin johtuen jopa 5,9 miljoonaa euroa. Poistoero- ja investointivarauskirjausten (uusi investointivaraus 0,5 miljoonaa euroa) jälkeen ylijäämää kertyi 0,3 miljoonaa euroa. Vuosikate heikkeni edellisestä vuodesta jopa noin 4 miljoonalla eurolla. Verotulot kasvoivat noin 3 miljoonalla eurolla ja toimintakate oli edellisvuotta heikompi noin 3,6 miljoonaa euroa. Siun soten maksuosuus vuodelle 2021 kasvoi noin 1,4 miljoonaa euroa ja menoihin kirjattiin pakollisena varauksena nettona lisäystä 0,7 miljoonaa euroa Siun soten alijäämien kattamiseen. Vuonna 2020 alijäämien kattamiseen kirjattiin pakollista varauksena 0,9 miljoonaa euroa.

### Tarkastuslautakunnan yleisarviot vuodesta 2021

Tarkastuslautakunta on huolissaan Siun soten kustannusten noususta. Etenkin palkkaharmonisointi aiheuttaa kuntien talouteen merkittävän riskin.

Suuret investointihankkeet on onnistuttu toteuttamaan alle kustannusarvioiden.

Kunta on säilyttänyt vetovoimaisuutensa, sillä asukasmäärä on kasvanut nousujohteisesti.





*Kontiolahden strategia*

### 3 Strategian toteuttaminen

Kontiolahden kunnan mahdollistava kasvustrategia hyväksyttiin kunnanvaltuustossa 12.2.2018 § 15 ja uuden valtuustokauden alussa sitä päivitettiin 8.11.2021 § 84. Mahdollistava kasvustrategian todettiin edelleen olevan ajankohtainen ja siihen tehtiin vain pieniä tarkennuksia. Strategian keskeinen teema on kasvu. Kontiolahti tavoittelee kasvua asukasmäärässä, verotuloissa ja työpaikoissa.

Strategiassa on kolme toimintaympäristöä:

- innostavin kasvun ja oppimisen,
- kehittyvin asumisen ja elämisen sekä
- rohkein työnteon ja yrittämisen ympäristö.

Kunnan visio on: "Kontiolahti – kasvua ja asennetta".

Strategia ohjaa kunnan talouden ja toiminnan suunnittelua. Toiminnalliset tavoitteet ja mittarit kirjataan taloussuunnitelmaan. Strategian toteutumisesta raportoidaan säännöllisesti osavuosisraporttien ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Vuonna 2021 on strategiaa toteutettu muun muassa siten, että Kirkonkylän yhtenäiskoulu sekä Lehmon uusi päiväkotikoulu valmistuivat. Terveyskeskuksen investointia jatkettiin ja se valmistui alkukevästä 2022. Vuoden 2021 aikana alkoi myös Lehmon yhtenäiskoulun rakennustyöt.

Vuoden 2021 taloussuunnitelman tavoitteet on johdettu kuntastrategiasta.

#### Tarkastuslautakunnan arviot

Tarkastuslautakunta on huolissaan lähivuosien talouden vaikeasta ennustettavuudesta.

Koronapandemian vaikutukset moniin kunnan toimintoihin näkyvät vielä pitkälle tulevaisuuteen.

Tarkastuslautakunnan mielestä kunta on toteuttanut strategiaa johdonmukaisesti.



*Kontiolahden Vuoden loistavimmat 2021 -palkitsemisjuhla järjestettiin toista kertaa vuonna 2021. (Kuva: Jyri Keronen)*

## 4 Kunnan henkilöstö

Kontiolahden kunnassa työskenteli vuoden 2021 lopussa 636 työntekijää. Määrä oli täsmälleen sama vuoden 2020 lopussa. Vakituisessa palvelussuhteessa työskenteli 489 (2020: 463) ja määräaikaisessa 147 (162) henkilöä.

Henkilöstön sairauspoissaolot lisääntyivät 544 kalenteripäivää 8 608 kalenteripäivään (2020: 8 064). Sairauspoissaoloja oli keskimäärin 15,7 päivää henkilötyövuotta kohti (2020: 14,7). Vuoden 2021 luku sisältää palkalliset päivät. Eniten sairauspoissaoloja oli varhaiskasvatuksen (19,4 pv/htv), opetus-toimen (14,6 pv/htv) ja teknisen toimen (14,5 pv/htv) henkilöstöllä. Kokonaisuutta katsottaessa sairauspoissaolot ovat alhaisemmat kuin kunta-alalla yleisesti. Merkittävimmän osan poissaoloista aiheuttivat tuki- ja liikuntaelinvaivat ja mielenterveysperusteiset syyt. Huomioitavaa on, että 59 %:lla henkilöstöstä ei ollut yhtään sairauspoissaolopäivää vuonna 2021.

Vakuutusyhtiölle ilmoitettuja ja korvattavuuden piiriin kuuluvia työtapaturmia sattui

vuonna 2021 yhteensä 50, joista 6 oli työtapaturmia (2020: 37, joista 8 työtapaturmaa). Poissaoloja työtapaturmiin liittyen oli 200 kalenteripäivää.

Vuonna 2021 eläkkeelle jäi 20 henkilöä (2020: 15). Henkilöstön keski-ikä oli 46,0 (46,3).

Henkilöstölle kertyi vuonna 2021 yhteensä 796 koulutuspäivää. Vuonna 2020 koulutuspäiviä oli jopa 1 806. Koulutuspäivät ovat merkittävästi laskeneet koronavuosien aikana, kun lähikoulutuksia ja matkustamista on vältetty. Tämän lisäksi on koulutusvalikoi- maan tulleet muutaman tunnin webinaari- koulutukset, joihin ei tehdä erikseen koulu- tushakemuksia. Lisäksi raportointitavat kahden eri vuoden välillä ovat hieman erilaiset, joten koulutuspäivien määrää ei suoraan voi verrata edellisvuoteen. Esimiestyötä ja johtamisosaamista kehitettiin koronarajoitukset huomioiden. Syksyllä 2021 käynnistettiin säännölliset esimiesinfot esimies- ja johtamistyön tueksi ja yhtenäisten käytäntöjen vahvistamiseksi.

### **Tarkastuslautakunnan arviot**

Pitkittänyt koronapandemia on ollut henkilöstölle haasteellista, mutta henkilöstö on kuitenkin selvinnyt tästä ajasta hyvin.

Etätöiden ja -koulutuksien mahdollisuuksia on hyvin hyödynnetty ja niitä kannattaa hyödyntää jatkossakin.



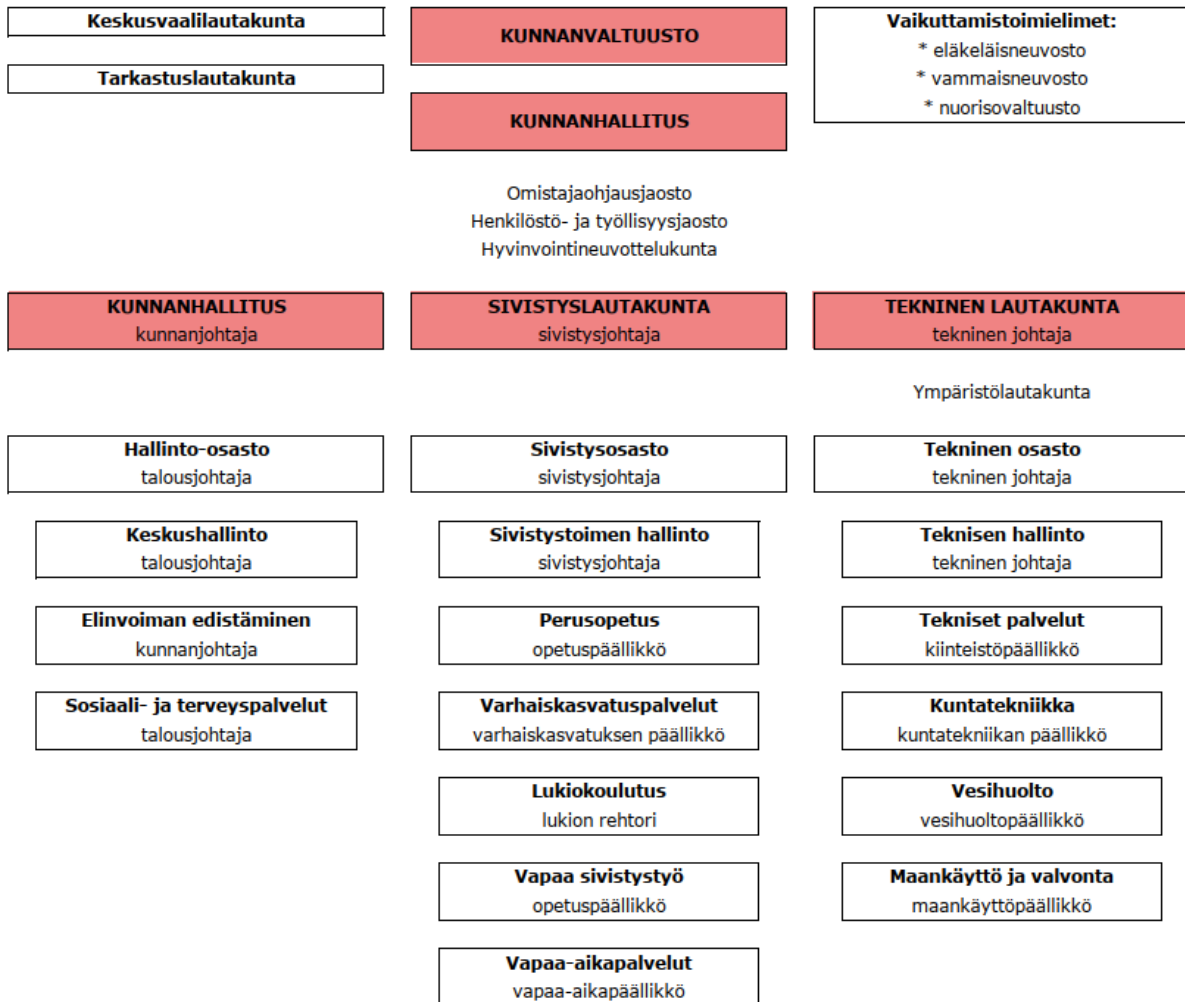
*Näkymä Pyytivaaralta*

## 5 Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttaminen

### 5.1 Kunnanhallitus

Kontiolahden kunnan organisaatio 1.8.2021 alkaen on esitetty kuviossa 1. Kunnan toiminnot jakaantuvat hallinto-osastolle, sivistysosastolle ja tekniselle osastolle, jotka jakaantuvat vielä toiminnallisiin tehtäviin ja edelleen tulosyksiköihin. Toiminnoista vastaavat keskeiset toimielimet ovat kunnanhallitus, sivistyslautakunta ja tekninen lautakunta. Organisaatio on muuttunut

vuodesta 2020 kahdesti. 1.1.2021 alkaen tuli muutoksia viranhaltijaorganisaatiossa. 1.1.2021 alkaen toimi vielä Siun soten neuvottelukunta ja hyvinvointi- ja osallisuusneuvottelukunta, jotka 1.8.2021 yhdistettiin hyvinvointineuvottelukunnaksi. Lisäksi elinvoima- ja omistajaohjausjaosto muuttui omistajaohjausjaostoksi.



Kuvio 1. Kontiolahden kunnan organisaatio 1.8.2021.

Kunnanhallitus vastaa kunnan toimintojen koordinoinnista ja asioiden

valmistelemisesta kunnanvaltuuston päätettäväksi sekä valtuuston päätösten toimeenpanosta.

Kirkonkylän yhtenäiskoulu ja Lehmon uusi päiväkotikoti valmistuivat ja terveyskeskuksen rakentaminen jatkui vuoden 2021 aikana.

### Tarkastuslautakunnan arviot

Tarkastuslautakunnan mielestä suuret rakennushankkeet ovat edistyneet hyvin ja kustannustehokkaasti vuoden aikana.

Hybridikokoustaminen on todettu hyväksi toimintatavaksi ja sen mahdollisuuksia tulee edelleen hyödyntää.

### Keskushallinto

Keskushallinnon toiminta-ajatuksena on jatkaa positiivista kasvua, jolloin kunnan asukas- ja työpaikkamäärä, verotulot sekä kuntalaisten hyvinvointi ja onnellisuus lisääntyvät. Tavoitteen toteutumiseksi tehtävänä on kehittää kunnan palveluja yhdessä muiden osastojen kanssa ja tuottaa hallinto-, talous- ja henkilöstötukipalvelut. Keskushallinnon tehtäviin kuuluu myös työllisyyspalvelut.

Keskushallinnossa huolehdittiin toimielinten valmistelu-, sihteeri, päätöksenteko- ja täytäntöönpanotehtävistä. Keskushallinnon johtoryhmään kuuluvista viidestä viranhaltijasta kolme vaihtui vuoden 2021 aikana. Lisäksi työllisyyspalveluihin palkattiin työllisyyspäällikkö.

Merkittävä onnistuminen oli valtioneuvoston tiedonhallintalautakunnan antama kunniamaininta Kontiolahden kunnalle tiedonhallintalain (906/2019) 28 §:n asiakirjajulkisuuskuvausten esimerkillisestä laatimisesta. Vuonna 2021 julkaistiin selkeä, helppokäyttöinen ja ymmärrettävässä muodossa oleva asiakirjajulkisuuskuvaus kunnan verkkosivuilla.

Vuoden aikana on päivitetty merkittäviä asiakirjoja kunnanvaltuustossa, kuten työllisyysohjelma 2021-2022 (kv 8.2.2021 § 4), Kontiolahden kunnan ja kuntakonsernin riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan perusteet (kv 24.5.2021 § 37), hallintosääntö (kv 14.6.2021 § 46 ja kv 7.12.2021 § 95) sekä kuntastrategia (kv 8.11.2021 § 84). Näitä on valmisteltu keskushallinnossa.

Henkilöstöpalveluissa toteutettiin henkilöstöasioiden koordinoitua ohjausta ja neuvontaa palvelussuhdeasioissa, henkilöstön rekrytoinnissa, sekä työsuojelu-, työkyky- ja yhteistoiminta-asioissa. Kunnalla on työkykyjohtamisen hanke vuosille 2021 – 2022, jota Keva on tukenut työelämän kehittämishankkeella.

Työllisyyspalveluissa toteutettiin työnhakijoiden kontaktointia. Lisäksi aloitettiin Joensuu seudun työllisyyden kuntakokeilu. Asiakastyö alkoi siihen liittyen maaliskuun 2021 alussa. Lakisääteisiä palveluja täydensi YTYÄ! – YhteisTYÖLLÄ tuloksiin -hanke.

Kontiolahden kunnan palkanlaskenta- ja tietotekniikkapalveluista huolehti edelleen Meidän IT ja talous Oy.



*Kunnanjohtajaksi valittiin 22.3.2021 Jari Tuononen.*

### **Elinvoiman edistäminen**

Kontiolahden kunnan keskeisenä tehtävänä on kunnan sekä yritysten elinvoiman ja kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen. Elinvoima ja hyvinvointi liittyvät läheisesti toisiinsa. Elinvoiman edistäminen nähdään tässä yhteydessä vetovoimaisen yritys ympäristön rakentamisena, yritysten kasvun ja kehittymisen edistämisenä, aktiivisena viestintänä ja strategisena maankäytön suunnitteluna. Kunta haluaa kasvua, olla rohkein työnteon ja yrittämisen ympäristö ja että kunnassa ja kuntaorganisaatiossa on loistavin asenne.

Kunnan elinvoimaresursseihin kuuluu kunnanjohtaja, viestintäsuunnittelija sekä myös Kontiolahden Yrityspalvelu Oy ja Kontionloikka Oy. Molemmassa yhtiöissä on sama toimitusjohtaja ja erilliset hallitukset. Kontionloikassa toimii yritysvalmentaja sekä toimistoassistentti. Yhtiön ja kunnan välisen palvelusopimuksen arvo yritysneuvonnasta ja yrityskehittämisestä on 180.000 euroa.

Kunta on tehnyt tiivistä yhteistyötä elinkeinonkehittämisessä Joensuun seudulla. Business Joensuun kanssa on sovittu, että Kontiolahti on mukana Joensuun seudun

elinkeinohankkeissa 8 €/asukas vuosina 2019 – 2021.

Kontiolahden Yrityspalvelu on vuoden 2021 aikana neuvotellut usean merkittävän rakennushankkeen toteuttamisesta. Yhtiössä on päätetty käynnistää Jotwire Oy:n tehdaslaajennus.

Viestinnässä on koronavirustilanne edelleen vaikuttanut viestinnän painotuksiin. Lisäksi on vahvistettu kunnan strategian mukaista loistavinta asennetta ja tuotu esille kunnassa tehtävää hyvää työtä. Viestinnässä toteutettiin vuonna 2021 nettisivututkimus Kontiolahti.fi-sivuston käyttäjille (Suomen OnlineTutkimus Oy). Sivusto sai käyttäytyvyysindeksiksi 3,74 (asteikko 1 – 5) ja kaikkien vastaajien verkkosivuille antamien kouluarvosanojen (asteikko 4 – 10) keskiarvo oli 8,03.

Viestinnässä on myös Kontiolahden medianäkyvyydestä tilattu analyysit vuosilta 2020 ja 2021. Ampumahiihtokisat ovat näkyneet välittömästi kunnan näkyvyydessä. Tästäkin huolimatta kunnan näkyvyys on suurta kunnan kokoon nähden.

## Sosiaali- ja terveystoimen palvelut

Siun sote eli Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystoimen kuntayhtymä aloitti toimintansa 1.1.2017, jolloin yhdistettiin 14 kunnan sote-palvelut sekä erikoissairaanhoidon ja kehitysvammaisten erityishuolto samaan organisaatioon. Siun soten järjestämis- ja tuottamisvastuulla on myös ympäristöterveydenhuolto sekä palo- ja pelastustoimi. Ennaltaehkäisy ja väestön hyvinvoinnista huolehtiminen edellyttää Siun soten ja kunnan välistä yhteistyötä.

Siun soten toiminnan rahoittavat sen omistajakunnat. Rahoitus perustuu vuodesta 2019 alkaen kokonaan palvelujen käyttöön. Kunnan talousarviovuoden maksuosuus perustuu kuluvaan vuodennuoreeseen (Siun sote) ja kahden edellisen vuoden tilinpäätöksiin, joita painotetaan suhteellisesti siten, että kuluva vuosi 50 %, edellinen 30 % ja sitä edellinen 20 %.

Pelastustoimen lakisääteisten palvelujen maksuosuudet määräytyvät puoliksi kunnan asukasluvun mukaan ja puoliksi käytön mukaan. Terveystoimen, hallinnon ja talteen otettujen eläinten osalta maksuosuudet määräytyvät asukasluvun perusteella.

Eläinlääkintähuollon maksuosuudet perustuvat rahoitusmalliin, jossa maksuosuuksien laskennan perusteena käytetään eläinten lukumääriä kunnissa.

## Yhteenveto

Kunnanhallitus saavutti kohtuullisesti toiminnalliset tavoitteet. Toteutumattomat tavoitteet on esitetty taulukossa 2. Taloudelliset tavoitteet jäivät saavuttamatta keskushallinnossa (ylitys 0,3 miljoonaa euroa) ja

Vuoden 2023 alusta alkaen Siun soten toiminta siirtyy Pohjois-Karjalan hyvinvointialueelle, jolloin myös kuntien rahoitusvelvollisuus päättyy.

Siun soten maksuosuudet toteutuivat talousarvion mukaisesti muutaman tuhannen euron tarkkuudella.

Sosiaali- ja terveystoimen maksuosuuden toteuma oli 38,2 miljoonaa euroa, ympäristöterveydenhuollon 0,2 miljoonaa euroa ja pelastustoimen 1,3 miljoonaa euroa, eli yhteensä 39,7 miljoonaa euroa. Näiden lisäksi on vuoden 2021 kustannuksiin kirjattu Siun soten alijäämän kattamiseen 0,7 miljoonaa euroa pakollista varausta. Ylitystä tehtäväalueeseen tuli noin 0,7 miljoonaa euroa, joka johtui pakollisesta varauksesta, jonka määrä on vahvistunut vasta vuoden 2022 puolella.

Siun soten neuvottelukunta kokoontui kerran keuhällä 2021. 1.8.2021 alkaen Siun soten neuvottelukunta ja osallisuus- ja hyvinvointineuvottelukunta yhdistyivät uudeksi hyvinvointineuvottelukunnaksi. Neuvottelukunta kokoontui syksyllä kolme kertaa.

sosiaali- ja terveystoimissa (ylitys 0,7 miljoonaa euroa).

Kunnanhallituksen toimintakate oli noin -44,2 miljoonaa euroa, jossa kokonaisuutena ylitystä oli noin 0,7 miljoonaa euroa.

Taulukko 2. Kunnanhallituksen toteutumattomat tavoitteet 2021.

Tavoite	Mittari	Toteuma
Kannustamme kuntalaisia osallistumaan ja vaikuttamaan yhteisiin asioihin järjestämällä erilaisia vaikuttamisen mahdollisuuksia.	Käytämme uudenlaisia osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia, kokeiltu vähintään kolmea erilaista vaikuttamistapaa.	Kontiolahden kunta osallistui valtakunnalliseen nettisivututkimukseen, jossa sivuston käyttäjät antoivat palautetta sivustosta. Palautteet huomioidaan sivuston kehittämisessä.  Uusi palautepalvelu otettiin kunnan nettisivuilla käyttöön lokakuussa 2021. Palautepalvelun myötä palautetta pystyy jättämään kunnalle aiempaa monipuolisemmin. Uuden palvelun avulla voi jättää vikailmoituksia, palautteita tai kysymyksiä kunnan palveluista ja toiminnoista.
Ennaltaehkäisemme ja vähennämme nuoriso- ja pitkäaikaistyöttömyyttä vaikuttavalla palveluarvioinnilla, palveluohjauksella ja työhönvalmennuksella	Työmarkkinatuen kuntaosuus < 1.100.000	1.204.689 €
Keskushallinnon toimintakate	-3.050 tuhatta €	-3.314 tuhatta €
Tuemme nuorten ja lasten valmiuksia työelämään ja yrittäjyyteen yrittäjyyspolun avulla. Yrittäjyyspolku toteutetaan yhteistyössä yritysten, varhaiskasvatuksen ja koulujen kanssa.	Päiväkoti-ikäisten tiedot ammattialoista lisääntyvät	<b>Tarkastuslautakunta pohtii, onko tavoite toteutunut, kun tämän tavoitteen toteutumisesta ei ollut mainintaa tilinpäätöksessä.</b>
Luomme edellytyksiä asumisen ja työnteon yhteensovittamiselle.	Strategisen yleiskaavan toteuttaminen, kasvualueiden asemakaavoittaminen ja haja-asutusalueiden markkinointi.	Strategista yleiskaavaa toteutetaan kaavoittamalla uusia asumisen ja yrittämisen alueita. Lehmon alueella Karhulan asemakaava on edennyt ehdotusvaiheeseen ja Heikinpellon, Soralan ja Pihatien alueilta on luovutettu tontteja rakentamiseen.
Mahdollistamme Kontioniemen vapaa-ajankeskuksen investointeja sekä Arctic Blue Resort Kontiolahden suunnittelun ja käynnistämisen.	Vapaa-ajan asumisen käynnistyminen ja ampumahiihtostadionin ympärivuotisen toiminnan kehittäminen.	Kontioniemen vapaa-ajankeskuksen osalta on käyty vuoden aikana neuvotteluja mahdollisten toimijoiden kanssa, mutta sopimukseen ei vielä päästy.
Sosiaali- ja terveyspalvelujen toimintakate	-40.433 tuhatta €	-41.090 tuhatta €



Keskushallinnon tavoitteiden toteumaprosentti on 40 (2/5), elinvoiman edistämisen 57,1 (4/7) ja sosiaali- ja terveystalouden 50 (1/2). Kokonaistoteumaprosentti on 50 (7/14).

Työmarkkinatuen kuntaosuus ylittyi noin 0,1 miljoonaa euroa muutetusta talousarviosta.

Keskushallinnon talousarvion toteumaprosentti oli 108,7 %, jota voidaan pitää isona ylityksenä. Euromääräisesti ylitys kuitenkin oli pieni, 0,3 miljoonaa euroa. Sosiaali- ja

terveyspalvelujen toimintakate ylittyi prosentuaalisesti vain vähän, sillä toteumaprosentti oli 101,6 %, vaikkakin euromääräisesti ylitys oli 0,7 miljoonaa euroa.

Kokonaisuutena kunnanhallitus saavutti tavoitteensa kohtuullisella tasolla.

### Tarkastuslautakunnan arviot

Tarkastuslautakunta on edelleen huolissaan opiskeluhuollon palvelujen riittävydestä sekä palveluja tuottavan henkilöstön pysyvyydestä.

Työmarkkinatuen kuntaosuus kasvoi edellisvuodesta noin 130 000 euroa. Pitkäaikaistyöttömyyden hoitoon on panostettava.

Tarkastuslautakunta huomioi, että toiminnallisten tavoitteiden toteutumiseen tulisi jokaisen tavoitteen osalta vastata ja tavoitteen toteutuminen tulisi esittää selkeästi tilinpäätöksessä.

Keskushallinnossa on saatu paljon aikaiseksi, vaikka vuosi on ollut haasteellinen henkilöstövaihdosten vuoksi.

Kontiolahden kunta sai kunniamaininnan valtioneuvoston tiedonhallintalautakunnalta tiedonhallintalain 28 §:n asiakirjajulkisuuskuvauksen esimerkillisestä laatisemisesta.

Kunnan viestintä sosiaalisessa mediassa on onnistunutta.

## 5.2 Sivistyslautakunta

Sivistyslautakunnan alaisia palveluja ovat varhaiskasvatus- ja opetuspalvelut sekä liikunta-, kulttuuri- ja nuorisopalvelut. Sivistysosaston alaisuudessa toimi 31.7.2021 saakka myös hyvinvointi- ja osallisuusneuvottelukunta, jonka tarkoituksena on muun muassa osallisuuden lisääminen kunnan, kuntalaisten ja seurojen sekä yhdistysten kanssa.

Sivistystoimessa toimintaa väritti edelleen koronapandemia. Rajoitukset vaihtuivat vuoden aikana moneen kertaan. Kirkonkylän yhtenäiskoulu valmistui ja otettiin käyttöön elokuussa ja Lehmon yhtenäiskoulun rakentaminen aloitettiin elokuussa.

Taloudelliset tavoitteet sivistyslautakunta saavutti hyvin. Pääsyynä tavoitteita parempaan tulokseen oli koronapandemia.

Toimintatulot ylittyivät ja toimintakulut alituitivat talousarvioon nähden. Sivistyslautakunnan toimintakate oli -34,6 M€. Toiminnalliset tavoitteet saavutettiin melko hyvin poikkeusoloista huolimatta. Toiminnallisten tavoitteiden toteutumista koronapandemia vaikeutti edelleen merkittävästi. Toteutumattomat tavoitteet on koottu taulukkoon 3.

Aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestettiin jokaisella alakoululla. Palvelu on järjestetty omana toimintana Lehmon aamu- ja Kuukeli-kerhoissa ja muissa kouluissa ostopalveluna 4H-yhdistykseltä. Lasten osallistuminen palasi koronavuoden jälkeen aiempien vuosien tasolle.

Perusopetuksessa on opetus onnistuttu järjestämään lähiopetuksena, vaikka muutamia yksittäisiä altistumis- ja

karanteenitapauksia ilmeni. Kaikkien koulujen varautumissuunnitelmat laadittiin. Lisäksi hanketyöskentely on ollut aktiivista. Keväällä käynnistyi Suomen harrastamisen mallin mukainen harrastuspilottihanke, joka sai jatkorahoituksen. Toiminta jatkuu Kontiolahtien harrastamisen mallin mukaisena, projektikoordinaattorin ohjaamana toimintana. Lisäksi on saatu rahoitusta esi- ja perusopetuksen tasa-arvohankkeeseen ja Covid19-tukitoimien järjestämiseen.

Lukiossa vuoden aikana lisävelvoitteita on tullut uuden opetussuunnitelma LOPS-2021 käyttöönoton sekä uudistuneen oppivelvollisuuslain myötä. Oppilaitosvierailut ja opintomatkat on koronan vuoksi jouduttu perumaan. Tämä on näkynyt talousarviota pienempinä toteutuneina kustannuksina.

Varhaiskasvatuksessa vuoropäiväkoti Aamu-virkku valmistui ja aloitti toimintansa ja Aurinkokellon päiväkodin toiminta loppui. Henkilöstön poissaolojen määrä ja sijaistarve ovat lisääntyneet aiempiin vuosiin verrattuna. Sijaisten saatavuudessa on ollut haasteita. Elokuussa on palkattu kiertäviä sijaisia helpottamaan sijaistarvetta, mutta sijaisjärjestelyt aiheuttavat paljon työtä edelleen. Korona on aiheuttanut edelleen haasteita toiminnan järjestämisessä.

Vapaassa sivistystyössä koronapandemia vaikutti edelleen voimakkaasti kurssien järjestämiseen. Pieni osa kursseista on pystytty toteuttamaan etänä. Ostopalvelusopimuksen mukaisista kurssitunneista toteutui vain 73 %.

Vapaa-aikapalveluissa koronarajoitukset vaikuttivat edelleen toimintaan. Yleisötapahtumia päästiin kuitenkin järjestämään syksyllä. Muun muassa joulunavaukseen jäähallilla osallistui noin 1 500 henkilöä. Lasten Kontiolahti -päivä oli myös menestys, sillä osallistujia oli noin 1 000. Liikuntapalveluissa liikuntapaikkasuunnitelman päivittäminen käynnistettiin tiedonkeruulla ja -analysoinnilla yhteistyössä Smart Sportin kanssa, työ on jatkunut vuoden 2022 aikana. Ohjatussa liikunnassa on muun muassa ikivihreiden ryhmätoiminta vilkastunut koronan helpotettua. Työkäisille on järjestetty virtuaalijumppia ja ohjattu tunti kerran viikossa Lehmossa. Lasten uimakoulut järjestettiin yhteistyössä Joensuun uimaseuran kanssa.

Kulttuuripalveluissa on järjestetty muun muassa Muistojen Kontioranta -yhteisötaidenäyttely sekä Kajaanintie kukitettiin yhteistyössä koulujen kanssa. Lisäksi on järjestetty paljon toimintaa kouluilla ja päiväkodeilla kuten Sirkus Supiaisen ulkoilmaesitykset sekä Joensuun kaupunginteatterin vierailuesitykset. Nuorisopalveluissa on toiminut nuorisotilat kirkonkylällä ja Lehmossa sekä kaksi sopimuksella kyläyhdistysten kanssa Selkiellä ja Varparannalla sekä digitaalinen nuorisotila Discord-sovelluksessa. Kirjaston kävijä- ja lainamäärät selkeästi kasvoivat edellisvuodesta, mutta eivät ole vielä koronapandemiaa edeltävällä tasolla. Kontiolahtien kirjastoon tehtiin omatoimikirjastoon liittyvät muutostyöt ja kirjasto aloitti omatoimimahdollisuuden maaliskuusta 2021 alkaen. Ilta-aukioloa lyhennettiin tunnilla 1.5.2021 alkaen ja aukioloa siirrettiin osittain päivälle.

Taulukko 3. Sivistyslautakunnan alaisten palvelujen toteutumattomat tavoitteet 2021.

Tavoite	Mittari	Toteuma
Osaamisen jakaminen ja vertaistuki	Henkilöstön ammatti-illat 2 krt/v, pedatiimit kokoontuvat jokaisessa yksikössä kerran kuukaudessa sekä pph:ssa pidetään työillat kerran kuukaudessa (9 krt/v)	Pedatiimit kokoontuneet, mutta ammatti-iltoja ei koronan vuoksi ole voitu järjestää. Pph:n työilloista pidetty kuusi.
Taataan opiskelijoille hyvät mahdollisuudet lukio-opintojen suorittamiseen.	Ylioppilaskokeiden tulosten keskiarvo kansallisessa vertailussa > 4,2	STT:n lukiovertailussa 3. sija Pohjois-Karjalassa Polvijärven ja Ilo-mantsin lukioiden jälkeen.
Mahdollistamme nuorten kansainvälistymisen. Osallistuminen laajoihin kieliopintoihin ja lukion kansainvälisiin kontakteihin.	Kv. hankkeisiin osallistuneiden määrä > 20 % opiskelijoista	Erasmus-hankkeessa mukana 12 opiskelijaa ja neljä opettajaa. Kokoontumisia kolme kertaa. Etäkokoukset (3 krt) Erasmus-maiden kanssa. Kokous Liepajassa loka-kuussa 2021.
Lukiota arvostetaan aktiivisena toimijana Kontiolahden kunnan imagossa ja vahvuuksissa. Lukio näkyy kunnan imagossa ja eri toiminnoissa (lukion juhlat, kansainväliset kontaktit).	Lukion avoimet tilaisuudet > 5	Vanhempainillat 2 kpl etänä ja yksi hybridinä.
Vahvistamme lukion yrittäjyyskasvatusta. Osallistuminen yritysvierailuihin ja lukiolaisien omat yritysideoita.	Yritysvierailujen osallistujamäärä > 70	Yritysesittelyt (3 kpl) osin etänä. Yrittäjiä esittelemässä kolme kertaa.
Lukio antaa valmiudet ja rohkaisee työelämäkokeiluihin. Työelämään tutustumisjakso (TET) on osa lukiokursseja.	Suoritettujen TET-jaksojen määrä > 30	TET-jaksoja suoritettu 24.
Kunnan uudet tilat ja tekniset valmiudet otetaan seutuopiston kurssitarjonnan järjestämisessä huomioon.	Seutuopiston toimintaa järjestetään kaikissa kuntamme koulurakennuksissa.	Toteutunut osittain. Pandemia on vaikuttanut kurssien toteutumiseen. Kaikissa koulurakennuksissa on pyritty tarjoamaan seutuopiston toimintaa.
Kurssitarjontamme on laajaa ja käyttäjien toiveet huomioidaan kurssitarjonnassa.	Käyttäjien toiveet näkyvät kurssitarjonnan käytössä ja ostopalvelusopimuksen mukainen tuntitilaus täyttyy.	Toteutunut osittain. Pandemia on vaikuttanut kurssien toteutumiseen.
Aloitamme Avartti-harrastusohjelman aloittaminen.	Ensimmäinen ryhmä on aloittanut toimintansa.	Ryhmän aloitus on sovittu 3. jaksolle, joka on vuoden 2022 puolella.
Päivitämme liikumisohjelman mukaisesti lähiliikunta- ja leikki-paikkasuunnitelman.	Lähiliikunta- ja leikkipaikkasuunnitelma valmistuu.	Aineistot on kerätty, suunnitelman raportointi siirtyi vuodelle 2022.
Vapaa-aikapalvelujen toimintakate	-2.731 tuhatta €	-2.751 tuhatta €

Hyvin monen toteutumattoman tavoitteen taustalla on edelleen koronapandemian vaikutukset.

Sivistyslautakunnan hallinto saavutti kaikki 4 tavoitettaan. Peruskoulu saavutti myös kaikki 7 tavoitettaan. Varhaiskasvatuspalveluiden tavoitteiden toteumaprosentti oli 85,7 (6/7). Lukiokoulutuksen toteumaprosentti oli vain 28,6 (2/7). Vapaan sivistystyön toteumaprosentti oli 60 (3/5) ja vapaa-aikapalvelujen 57,1 (4/7).

Kaikkiaan sivistyslautakunnan alaisille palveluille asetettiin 37 tavoitetta ja kun niistä 26 toteutui, oli toteumaprosentti kokonaisuudessaan 70,3.

### Tarkastuslautakunnan arviot

Tarkastuslautakunta on edelleen huolissaan koulukuraattori- ja koulupsykologipalvelujen riittävydestä sekä palveluja tuottavan henkilöstön pysyvyydestä. Psykiatrinen sairaanhoitaja saatiin syyslukukaudelle, mutta tilanne ei ole ollut lain edellyttämällä tasolla.

Huoli koronapandemian pitkäaikaisvaikutuksista lapsiin ja nuoriin on edelleen ajankohtaista. Tarkastuslautakunta toivoo, että asiaan kiinnitetään edelleen huomiota kunnan sivistystoimessa.

Tarkastuslautakunta huomioi, että toiminnallisten tavoitteiden toteutumiseen tulisi jokaisen tavoitteen osalta vastata ja tavoitteen toteutuminen tulisi esittää selkeästi tilinpäätöksessä. Vapaa-aikapalveluiden uudenlaiset toimintatavat on havaittu olevan kuntalaisia aktivoivia.

Kuntalaisia on onnistuttu innostamaan luonnossa liikkumiseen.



*Aamuvirkun päiväkotikoti valmistui vuoden 2021 aikana.*



*Jaamankankaan tulipaikka*

### **5.3 Tekninen lautakunta ja ympäristölautakunta**

Teknisen lautakunnan alaisuuteen kuuluvat tekniset palvelut, kiinteistöpalvelut, kunta-tekniikka, vesihuolto ja ravintohuolto sekä rakennus- ja ympäristövalvonta.

Vuonna 2021 teknisessä toimessa valmistuivat kirkonkylän yhtenäiskoulun, Lehmon uuden päiväkodin sekä terveyskeskuksen investoinnit. Lehmon yhtenäiskoulun suunnittelu saatiin päätökseen ja rakentaminen alkoi vuoden 2021 aikana.

Kaavoitusyksikössä Lehmon osayleiskaava saatettiin valtuuston hyväksyttäväksi, josta se palautettiin valmisteluun 24.5.2021. Höytiäisen rantaosayleiskaavan valmistelutyöt käynnistettiin ja Paiholan osayleiskaavamuutos on käynnistetty. Asemakaavoja hyväksyttiin vuoden aikana 3: Jaamankankaan ranta-asemakaava, Paitalammen asemakaava ja Heikinpellon asemakaava. Maata hankittiin yhteensä noin 60 hehtaaria, joista merkittävin hankinta on noin 44 hehtaarin alue Lehmon eteläosasta.

Kunnassa otettiin käyttöön Trimble Feedback -palautepalvelu, jonka kautta voi jättää vikailmoituksia, palautteita tai kysymyksiä kunnan palveluista ja toiminnoista. Sähköinen palautepalvelu nopeuttaa palautteen käsittelyä, kun ne ohjautuvat suoraan oikeille henkilöille järjestelmässä.

Kylmä talvi aiheutti teknisissä palveluissa lämmitys- ja sähkömenojen ylitystä talousarvioon nähden. Myös toimintatuotoista jäätettiin, koska esimerkiksi Lehmon Menninkäisen tiellä olevat asunnot olivat vajaakäytöllä koko vuoden. Siun sote ei ohjannut sinne asukkaita ollenkaan keväällä ja kesällä 2021.

Vesihuollossa Varparannan vesiosuuskunta liitettiin vuoden 2021 alusta kunnan vesihuoltolaitokseen ja lisäksi suoritettiin pohjavesitutkimuksia Jaamankankaalla ja löydettiin kolme mahdollista kaivonpaikkaa. Keskeisimpiä tavoitteita on riittävän raakaveden saannin turvaaminen.

Ravintohuollossa saavutettiin kotimaisuusastetavoite 65 %. Edellisenä vuonna kotimaisuusaste oli 63,3 %.

Rakennusvalvonnassa paperiarkiston digitalointi on edennyt tavoitteiden mukaisesti. Rakennustilastokortit ovat jo sähköisessä muodossa ja lupa-asiakirjat vuosilta 2019 – 2004 on skannattu sähköiseen muotoon. Apuna työssä on ollut työllistetty työntekijä. Vuonna 2021 myönnettiin 150 (156 vuonna 2020) rakennuslupaa, 32 (31) toimenpidelupaa ja ilmoituslupia käsiteltiin 35 (75). Toimenpideilmoitusten määrän vähentymistä selittää pitkälti uusi rakennusjärjestys, joka tuli voimaan 1.8.2020. Toimenpideilmoitusten lupakynnys on korkeammalla verrattuna aiempaan rakennusjärjestykseen.

Ympäristötoimessa laadittiin vieraslajistrategia omana työnä. Strategia hyväksyttiin keväällä 2021.

Teknisen hallinnon tavoitteiden toteumaprosentti on 100 (5/5). Teknisten palvelujen toteumaprosentti oli 80 (4/5) ja kuntatekniikan 40 (2/5). Vesihuollon toteumaprosentti on 100 (4/4) ja maankäytössä ja valvonnassa 85,7 (6/7).

Kokonaisuutena toiminnalliset tavoitteet saavutettiin melko hyvin, toteumaprosentti 80,8 (21/26). Toteutumattomat tavoitteet on esitetty taulukossa 4.

Taulukko 4. Teknisen lautakunnan alaisten palvelujen toteutumattomat tavoitteet 2021.

Tavoite	Mittari	Toteuma
Teknisten palvelujen toimintakate	2 412 tuhatta €	1 880 tuhatta €
Omaleimaisen katu ympäristön alueet	Yhden alueen suunnitelmien laatiminen	Heikinpellon kunnallistekniikan suunnittelussa korostetaan ympäristöä.
Leikkikentät/liikunnalliset lähiliikuntapaikat suunnitelman valmistuminen	Suunnitelma valmis	Liikuntapaikkasuunnitelman nykytilanteen kartoitus ja johtopäätökset on tehty. Liikuntapaikkasuunnitelma on valmistelussa.
Kuntatekniikan palvelujen toimintakate	-1 781 tuhatta €	- 1794 tuhatta €
Kaavoitustyössä tehdään määrätietoista yhteistyötä yli hallintorajojen	Yhteiset kokouskäytännöt kaavoitustyön edetessä	Tavoitteen saavuttaminen vaatii edelleen yhteistyön ja toimintatapojen kehittämistä.

### Tarkastuslautakunnan arviot

Tarkastuslautakunta huomioi, että toiminnallisten tavoitteiden toteutumiseen tulisi jokaisen tavoitteen osalta vastata ja tavoitteen toteutuminen tulisi esittää selkeästi tilinpäätöksessä.

Tekninen toimi jalkautui kyläiltojen merkeissä Kulhon ja Selkien kyliin. Kyläillat jatkuvat tulevina vuosina muillekin kylille.

Elintarvikkeiden kotimaisuusaste saavutti valtuuston asettaman tavoitteen.

Asuinalueiden lähimetsien ja puistoalueiden yleisilme on siistiytynyt.

Tarkastuslautakunta pitää vieraslajistrategian laatimista ja toteuttamista esimerkillisenä.

Ulkoliikuntapaikkojen ja -reittien kunnossapito on hyvällä tasolla.

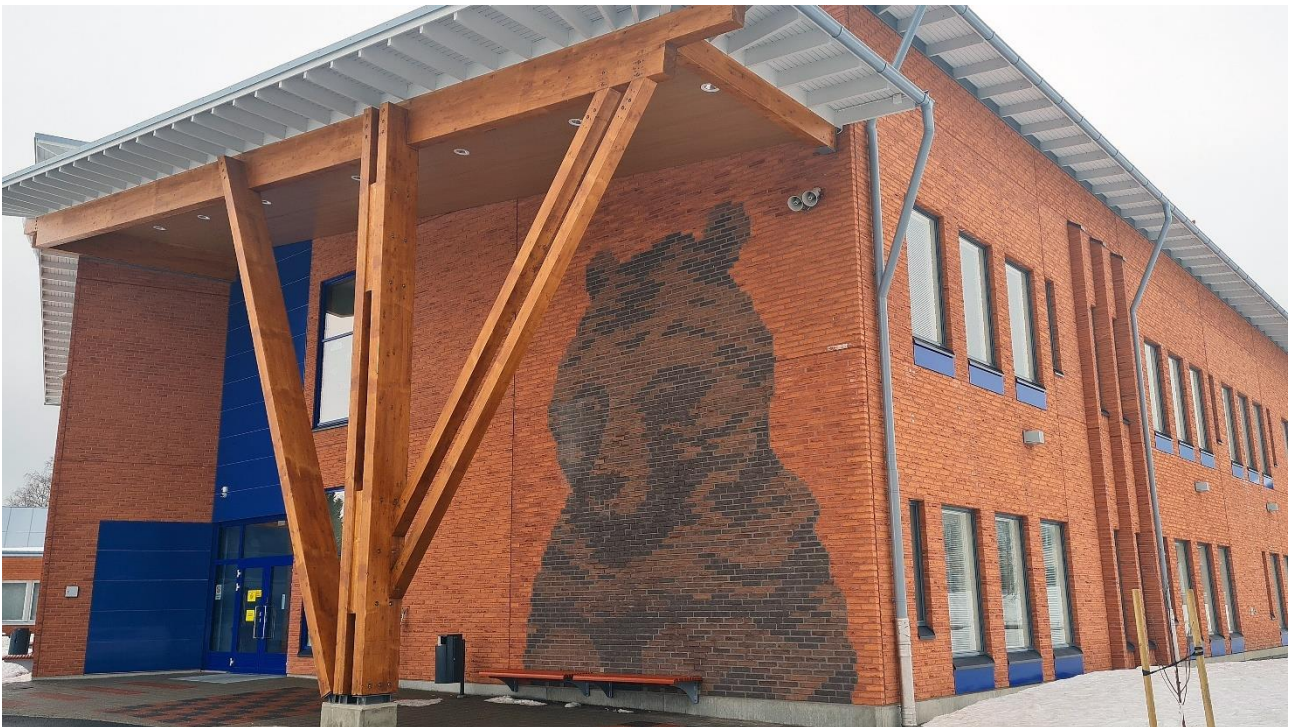
Tekninen toimi on onnistunut hyvin haasteellisesta vuodesta.

#### 5.4 Tuloslaskelma-, investointi- ja rahoitusosa

Valtuusto on asettanut sitovia tavoitteita myös tuloslaskelma- (1 tavoite), investointi- (6) ja rahoitusosaan (1). Lisäksi vesihuoltolaitoksen liikeylijäämä on sitova.

Tuloslaskelmaosan tavoite saavutettiin. Myös vesihuoltolaitoksen liikeylijäämätavoite sekä investointiosan 5 tavoitetta saavutettiin. Investointiosan maan osto ylitti tulousarvion 361.001 eurolla.

Kunnanvaltuusto on hyväksynyt investoinnin ylityksen 21.3.2022 § 17. Rahoitusosan tavoite lainakannan muutos toteutui myös tavoitetta paremmin. Toteumaprosentti oli tuloslaskelma- ja rahoitusosassa 100 ja investointiosassa siis 83,3.



*Kirkonkylän yhtenäiskoulun laajennusosa valmistui vuoden 2021 aikana.*

## 6 Kuntakonsernille asetettujen tavoitteiden toteutuminen

Kontiolahden kunnalla on neljä varsinaista tytäryhtiötä: Kiinteistö Oy Kontiolahden Vuokratalot, Lukkarila Kodit Oy, Kontiolahden Yrityspalvelu Oy ja Kontionloikka Oy. Kontiolahti on mukana kolmessa kuntayhtymässä ja kymmenessä osakkuusyhtiössä.

Kuntakonsernia ohjataan kirjallisella konserniohjeella, joka käsittää yleisimmät konserniohjaukseen liittyvät osa-alueet. Ohjeella pyritään yhtenäistämään muun muassa hankintoja ja rahoitusta. Konserniohje ja Hyvä hallinto- ja johtamistapa Kontiolahti-konsernissa -ohje on vuodelta 2018.

Vuoden 2021 konsernitulos oli 1,6 miljoonaa ylijäämäinen (2020: 6,2 miljoonan euron ylijäämä). Konsernin toimintakate heikkeni vuoteen 2020 verrattuna 2,8 miljoonaa euroa ja vuosikate 3,2 miljoonaa euroa. Konsernin lainakanta kasvoi 12,1 miljoonaa euroa.

### 6.1 Kiinteistö Oy Kontiolahden Vuokratalot

Vuonna 2021 vuokrataloyhtiössä ei tehty uudistustoimintaa eikä merkittäviä peruskorjauksia. Asuntojen käyttöaste oli edellisvuoden tasossa ollen noin 98 %.

Kokonaisuutena yhtiö saavutti tavoitteensa kohtalaisesti, toteumaprosentti oli 50 (3/6). Toteutumattomat tavoitteet on esitetty taulukossa 5.

Taulukko 5. Vuokrataloyhtiön toteutumattomat tavoitteet 2021.

Tavoite	Mittari	Toteuma
Tilikauden tulos on positiivinen	20	-4
Lainakanta	7 300	7 319
Liikevaihto	2 100	2 079

### 6.2 Lukkarila Kodit Oy

Lukkarila Kodit Oy:n varsinainen toiminta päättyi vuoden 2019 lopussa. Vuoden 2020 aikana se päätettiin purkaa selvitysmenettelyn kautta. Yhtiötä ei ole vielä purettu.

Tytäryhtiöille oli annettu yhteiset tavoitteet:

- asettavat toimintansa tavoitteet kasvustrategian toimintaympäristöjen näkökulmasta ja tukevat toiminnallaan kasvustrategian toteuttamista
- kehittävät riskienhallintaa sekä raportoivat riskienhallinnasta ja -arvioinnista elinvoima- ja omistajaohjausjaostolle konsernin raportointiaikataulun mukaisesti

Näiden osalta voidaan sanoa, että kaikki tytäryhtiöt ovat saavuttaneet tavoitteensa.

Vuoden 2022 aikana rakennetaan uudisrakennus yhtiöön. Yhtiöön on palkattu kiinteistösihteeri vuoden 2021 alkupuolella. Yhtiö alkoi myös myydä toimisto- ja isännöintipalveluja kunnalle sekä Kontiolahden Yrityspalvelulle.

Yhtiölle ei ollut asetettu tavoitteita vuoden 2021 talousarviossa.



### 6.3 Kontiolahden Yrityspalvelu Oy

Vuoden 2021 aikana Kontiolahden Yrityspalvelu on tehnyt investointipäätöksen Jotwire Oy:n tehdaslaajennuksen toteuttamiseksi. Itse rakennusprojekti käynnistyy vuoden 2022 aikana. Käyttöasteet ovat edelleen hyvät, sillä teollisuustilojen käyttöaste oli 98,09 % (98,25 vuonna 2020) ja

asuinhuoneistojen 95,65 % (99,55 vuonna 2020) vuoden lopussa.

Yhtiön liikevaihto oli 3,0 M€ ja tulos oli positiivinen noin 125 000 euroa. Yhtiö saavutti kaikki toiminnalliset sekä taloudelliset tavoitteensa, joten toteumaprosentti on 100 (4/4).

### 6.4 Kontionloikka Oy

Vuosi 2021 oli yhtiön kolmas toiminnallinen vuosi. Vuoden 2019 alusta lähtien yhtiö on toiminut yrityskehitysyhtiönä, kun kunta organisoii yritysneuvonnan ja yrityskehittämisen yhtiön kautta.

Kontionloikka saavutti kaikki toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteensa. Yhtiön liikevaihto oli 200 000 euroa ja tilikauden tulos noin 40 000 euroa. Toteumaprosentti oli 100 (5/5).

## Tarkastuslautakunnan arviot yhtiöiden toiminnasta

Tarkastuslautakunta kiittää siitä, että Kiinteistö Oy Kontiolahden Vuokratalojen kiinteistöjen ylläpitoa on kehitetty sekä asuinmukavuutta ja energiatehokkuutta on lisätty.



*Kiviniemen retkeilykeskus*

## 7 Kunnan talous

Vuosi 2021 oli toinen koronapandemiavuosi. Kontiolahden kunnan tilikauden tulos oli 1,8 miljoonaa euroa alkuperäistä talousarviota parempi. Tilikauden aikana tehtiin talousarviomuutoksia, joiden seurauksena tilikauden tulosarviota parannettiin 0,9 miljoonaa euroa. Tilikauden ylijäämä oli lopulta 0,6 miljoonaa euroa, kun talousarviomuutosten jälkeen arvioitiin tulevan alijäämää 0,3 miljoonaa euroa.

Toimintakulut kasvoivat edellisestä vuodesta jopa noin 4,5 miljoonaa euroa (5,3 %). Toimintatuotot kasvoivat noin 0,9 miljoonaa euroa (8,2 %). Toimintakulujen kasvuun vaikutti eniten Siun soten maksuosuuden kasvu (1,4 miljoonaa euroa). Palvelujen ostot kasvoivat yhteensä noin 2,9 miljoonaa euroa (5,8 %), henkilöstökulut 1,4 miljoonaa euroa (5,9 %) ja aineet, tarvikkeet ja tavarat noin 0,8 miljoonaa euroa (18,1 %). Avustukset vähenivät noin 0,6 miljoonaa euroa (-16,7 %). Palveluiden ostoihin on vuonna 2021 sisällytetty päivähoiton palvelusetelit (2,0 miljoonaa euroa) kun ne edellisenä vuonna olivat kirjattuina avustuksiin (1,4 miljoonaa euroa). Siun soten alijäämien kattamiseen liittyvä pakollinen varaus kirjattiin avustuksiin (0,7 miljoonaa euroa), kun se edellisenä vuonna kirjattiin palveluiden ostoihin.

Toimintatuottojen kasvu johtui tukien ja avustusten kasvusta noin 0,3 miljoonalla eurolla (37,8 %) sekä muiden toimintatuottojen kasvusta 0,4 miljoonalla eurolla (11,4 %). Tuissa ja avustuksissa näkyy saadut koronatuotet sekä muissa toimintatuotoissa pysyvien vastaavien myyntivoittojen kasvu noin 0,5 miljoonalla eurolla. Myyntituotot kasvoivat 0,1 miljoonaa euroa (2,7 %) ja maksutuotot kasvoivat 0,06 miljoonaa euroa (4,6 %).

Verotulot olivat 57,0 miljoonaa euroa. Ne toteutuivat 0,9 miljoonaa euroa (1,6 %) muutettua talousarviota parempana. Verotulot kasvoivat edellisvuoteen nähden. Verotuloja kertyi jopa 3,0 miljoonaa euroa (5,5 %) enemmän kuin edellisenä vuonna. Vuonna

2021 ja 2020 yhteisöveron kunnille maksettavaa osuutta on nostettu 10 %-yksikköä osana koronatoimenpiteitä.

Valtionosuudet olivat 26,4 miljoonaa euroa. Ne laskivat edellisvuodesta merkittävästi, noin 3,4 miljoonaa euroa (11,5 %). Valtio tuki kuntia koronapandemian vuoksi etenkin valtionosuuksien kautta vuonna 2020. Kontiolahden valtionosuudet sisälsivät koronatukia noin 3,7 miljoonaa euroa vuonna 2020 ja vuonna 2021 ainoastaan 0,1 miljoonaa euroa. Vuonna 2021 koronatuotet menivät pääasiassa suoraan valtiolta Siun sotelle. Kunnan tilinpäätöksessä koronatukia on tuotet ja avustukset -ryhmässä sekä verotuloissa. Vastaavasti asiakaspalvelujen ostot ovat pienemmät, kun Siun sote on saanut koronatuotet suoraan.

Poistot kasvoivat noin 1,3 miljoonaa euroa (26,6 %). Kasvu johtui muun muassa siitä, että lisäpoistoja tehtiin noin 0,5 miljoonaa euroa terveyskeskuksen keittiöön liittyen. Lisäksi isoja investointikohteita on valmistunut, mikä on nostanut poistopohjaa.

Kunnan vuosikate heikkeni edellisestä vuodesta jopa 4,0 miljoonaa euroa (-37,9 %). Tuloksesta tehdään poistoeron vähennystä 0,2 miljoonaa euroa sekä investointivarausta 0,5 miljoonaa euroa Lehmon yhtenäiskouluun. Lisäksi puretaan kirkonkylän yhtenäiskouluun sekä Lehmon uuteen päiväkotiiin tehdyt aiemmat investointivaraukset 4,5 miljoonaa euroa. Näistä muodostetaan samansuuruinen poistoeron lisäys, jolloin tällä ei ole tulosvaikutusta. Näin ollen kunnan tilikauden alijäämään tuli heikennystä edellisvuoteen nähden noin 1,2 miljoonaa euroa. Ylijäämä on siis vuonna 2021 0,3 miljoonaa euroa. Vuoden 2020 hyvä tulos selittyi pääosin valtionosuuksiin sisältyvillä koronatuilla, joita ei tänä vuonna ollut samassa mittakaavassa. Kertynyt ylijäämä kuitenkin lisääntyi noin 17,7 miljoonaa euroon. Oma-varaisuusaste kuitenkin heikentyi 3,3 %-yksikköä ollen vuoden lopussa 42,1 %.

Lainakanta kasvoi merkittävästi, noin 7,8 miljoonalla eurolla (17,9 %). Uutta pitkäaikaista lainaa otettiin 20 miljoonaa euroa ja lyhytaikaista lainaa ei ollut yhtään vuoden lopussa. Konsernitilillä oli vuoden lopussa noin 1,3 miljoonaa euroa. Laskua konsernitilin saldossa oli jopa 5,1 miljoonaa euroa edellisvuoteen verrattuna. Lyhytaikaisten lainojen vähenemisen selittääkin konsernitilin saldon lasku. Lainakanta oli 51,5 miljoonaa euroa, joka on 3 425 euroa asukasta kohden. Pitkäaikaisia lainoja maksettiin pois noin 7,1 miljoonalla eurolla. Kunnan laskennallinen lainanhoitokate oli vuonna 2021 1,0, kun se edellisvuonna oli 1,9. Kun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja. Tilanne on heikentynyt edellisvuodesta. Molempina vuosina tunnusluvun arvo on ollut tyydyttävä.

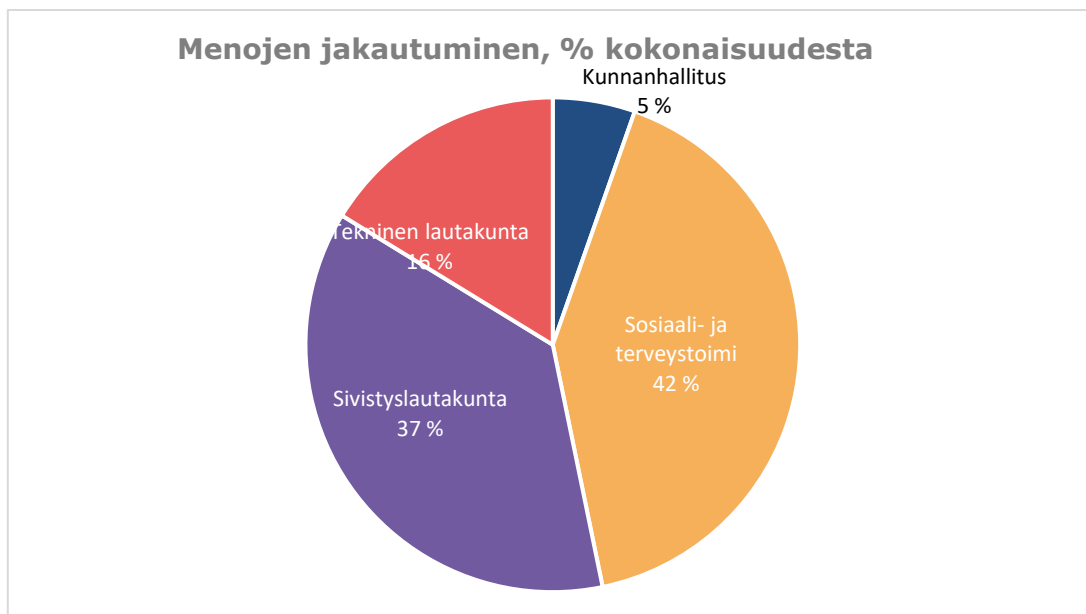
Kunnan maksuvalmius on kohtuullinen. Vuoden vaihteessa kassan riittävyys on ollut 29 päivää, kun se edellisenä vuonna oli 45 päivää. Vuonna 2020 kaikkien kuntien keskimääräinen kassan riittävyys oli 53 päivää, joten kunnan luku on selkeästi keskiarvoa huonompi. Maksuvalmiuden turvaamiseen riittävät kunnassa yleensä 10–15 päivän kassamenoja vastaavat kassavarat. Investointien maksupositit saattavat tilapäisesti edellyttää tätä suurempaa kassavarantoa. Kunta on kassakriisissä, jos kunnan maksuvalmius on vain muutaman päivän suuruinen.

Kunnan investointimenot olivat yhteensä 19,4 miljoonaa euroa, kun

talousarviomuutosten jälkeen talousarvioon oli varattu yhteensä 19,8 miljoonaa euroa. Talousarvio toteutui lähes suunnitellusti, kun käyttämättä jäi vain noin 0,4 miljoonaa euroa. Investointien rahoitusosuuksiin sekä käyttöomaisuuden myyntiin oli varattu muutetussa talousarviossa yhteensä 0,07 miljoonaa euroa ja toteuma oli 1,3 miljoonaa euroa (sisältää pysyvien vastaavien myyntivoitot noin 1 miljoonaa euroa). Suurin investointi oli sote-asema, jonka toteutuneet investointimenot olivat 5,1 miljoonaa euroa vuonna 2021. Hanke jatkuu vuonna 2022. Suuret investoinnit, Lehmon uusi päiväkotit Aamuvirkku (menot 1,5 miljoonaa euroa vuonna 2021) sekä kirkonkylän yhtenäiskoulun uudisrakennus (3,6 miljoonaa euroa), valmistuivat. Lehmon yhtenäiskouluun käytettiin 3,4 miljoonaa euroa. Hanke jatkuu vuonna 2022. Kunnallistekniikkaan käytettiin 2,4 miljoonaa euroa.

Konsernin tilikauden ylijäämä oli 1,5 miljoonaa euroa, kun vuonna 2020 se oli jopa 6,1 miljoonaa euroa. Kunnan oma ylijäämä käytännössä selittää konsernin ylijäämän. Konsernin ylijäämää heikensi Siun soten alijäämä noin 0,2 miljoonaa euroa.

Konsernin omavaraisuusaste (33,8 %) on edelleen heikko. Vuonna 2020 omavaraisuusaste oli 2,2 %-yksikköä parempi. Konsernin lainakanta kasvoi 12,1 miljoonaa euroa (17,0 %) ja lainat ovat nyt 5 558 euroa/asukas, kun edellisenä vuonna vastaava luku oli 4 810. Laskennallinen lainanhoitokate heikkeni ollen 1,0, kun edellisenä vuonna vastaava luku oli 1,4. Laskennallinen lainanhoitokate on tyydyttävällä tasolla.



Kuvio 2. Kunnan menojen jakautuminen lautakunnittain.

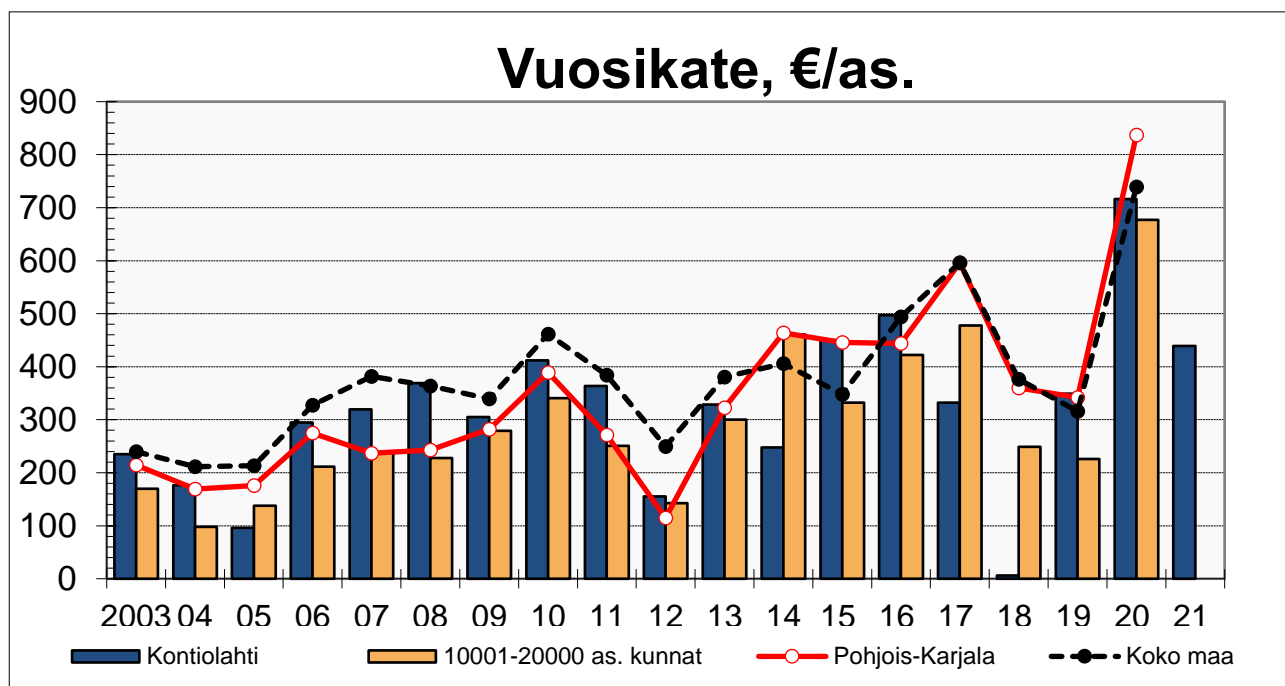
Taulukko 6. Kontiolahden kunnan ja kuntakonsernin tunnusluvut vuosilta 2021 ja 2020.

<b>Kunnan ja konsernin tunnusluvut</b>				
	<b>Kunta</b>		<b>Konserni</b>	
	<b>2021</b>	<b>2020</b>	<b>2021</b>	<b>2020</b>
Toimintatuotot/toimintakulut %	13,0	12,7	43,3	42,7
Vuosikate/poistot, %	110	225	119	188
Vuosikate €/asukas	439	716	671	894
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta (1 000 euroa)	-16 839	7 259	-26 459	-12 218
Investointien tulorahoitus, %	34,2	121,3	48,9	129,6
Laskennallinen lainanhoitokate	1,0	1,9	0,97	1,4
Kassan riittävyys, pv	29	45	40	39
Omavaraisuusaste %	42,1	45,4	33,7	36,0
Suhteellinen velkaantuneisuus %	62,5	53,7	69,8	61,6
Kertynyt ylijäämä (1 000 euroa)	17 665	17 367	29 398	27 868
Kertynyt ylijäämä €/asukas	1 175	1 169	1 955	1 876
Lainakanta 31.12. (1 000 euroa)	51 507	43 673	83 592	71 459
Lainat, €/asukas	3 425	2 940	5 558	4 810
Lainat ja vastuut 31.12. (1 000 euroa)	58 127	51 041	92 407	81 915
Laina ja vastuut 31.12. €/asukas	3 865	3 436	6 144	5 514
Lainasaamiset (1 000 euroa)	45	45	20	22
Asukasmäärä	15 040	14 857	15 040	14 857

Seuraavissa kuvioissa on esitetty kunnan ja konsernin keskeisimpiä tunnuslukuja useamman vuoden ajalta verrattuna Pohjois-Karjalan kuntiin, samankokoisiin kuntiin ja koko maan keskiarvoihin.

Kuviossa 3 on esitetty kunnan vuosikate asukasta kohden. Kuviosta nähdään, että vuosittain on ollut paljonkin vaihtelua. Vuosi 2018 oli Kontiolahdella todella heikko muihin kuntiin verrattuna. Vuosi 2020 on ollut selkeästi paras vuodesta 2003 lähtien. Tässä

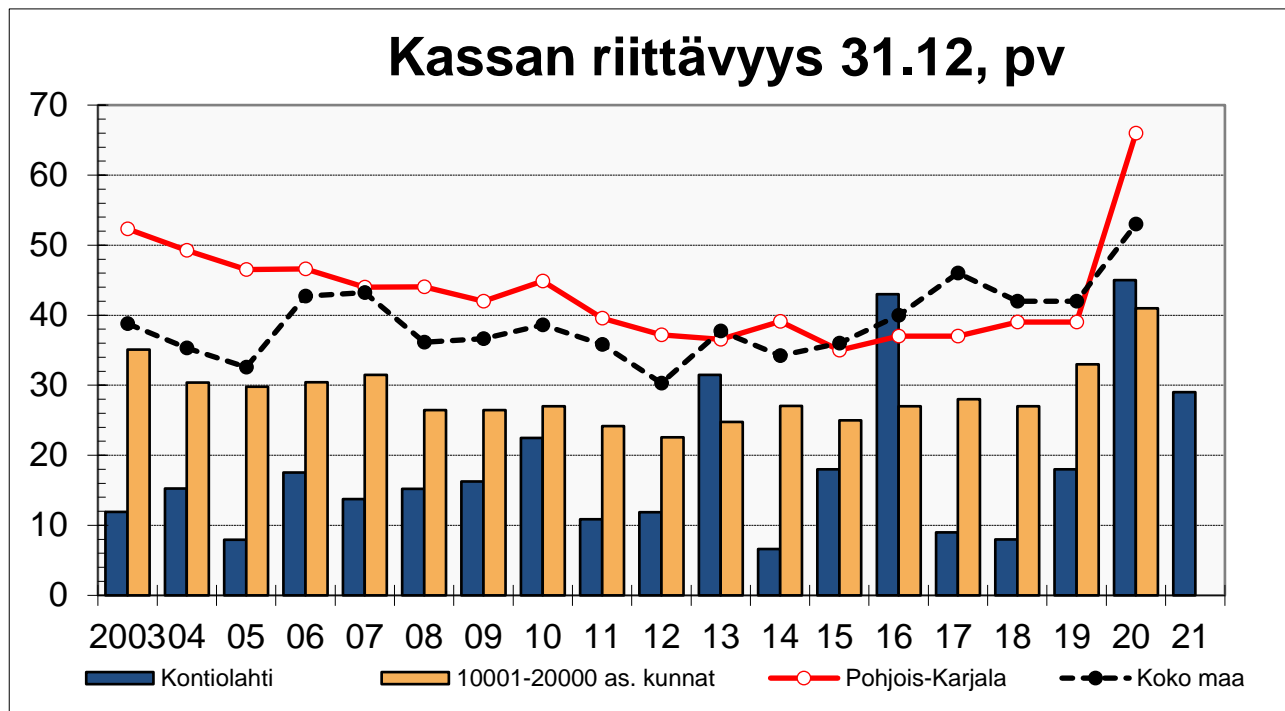
suurin selittävä tekijä on valtion koronatuot. Poikkeuksellisen hyvä vuosi 2020 näkyy myös koko maan sekä samankokoisten sekä Pohjois-Karjalan luvuissa. Myös vuosi 2021 oli Kontiolahdelle kohtuullisen hyvä vuosikatteen osalta.



Kuvio 3. Kunnan vuosikate asukasta kohden.

Kuviossa 4 on esitetty kunnan kassan riittävyys päivinä. Luku kuvaa kassatilannetta 31.12. Kuviosta nähdään, että lähes koko ajan koko Suomeen ja Pohjois-Karjalaan verrattuna Kontiolahdella kassan riittävyys on ollut selkeästi heikompaa. Myös samankokoisissa kunnissa luvut ovat selkeästi

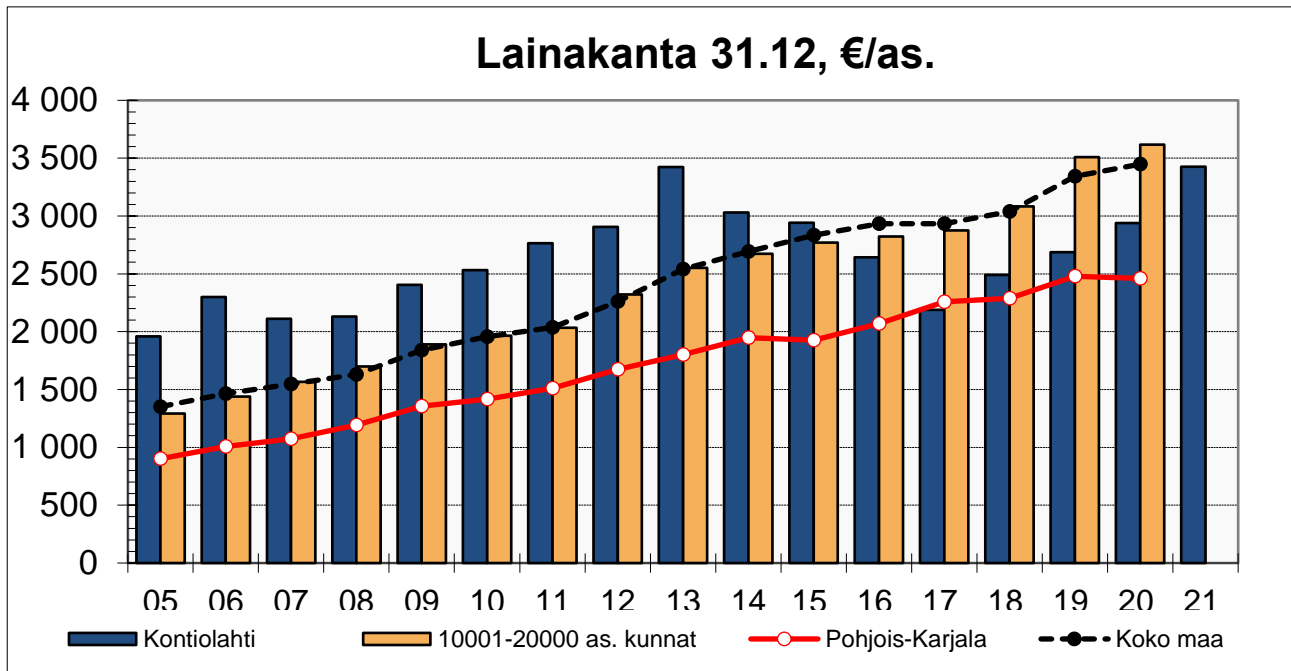
korkeammat aiempina vuosina, mutta ne ovat olleet lähempänä Kontiolahden lukuja. Vuonna 2020 on koko maan sekä Pohjois-Karjalan luvut nousseet merkittävästi. Vuonna 2020 Kontiolahden luku on ollut hetkellisesti parempi kuin samankokoisten kuntien luku.



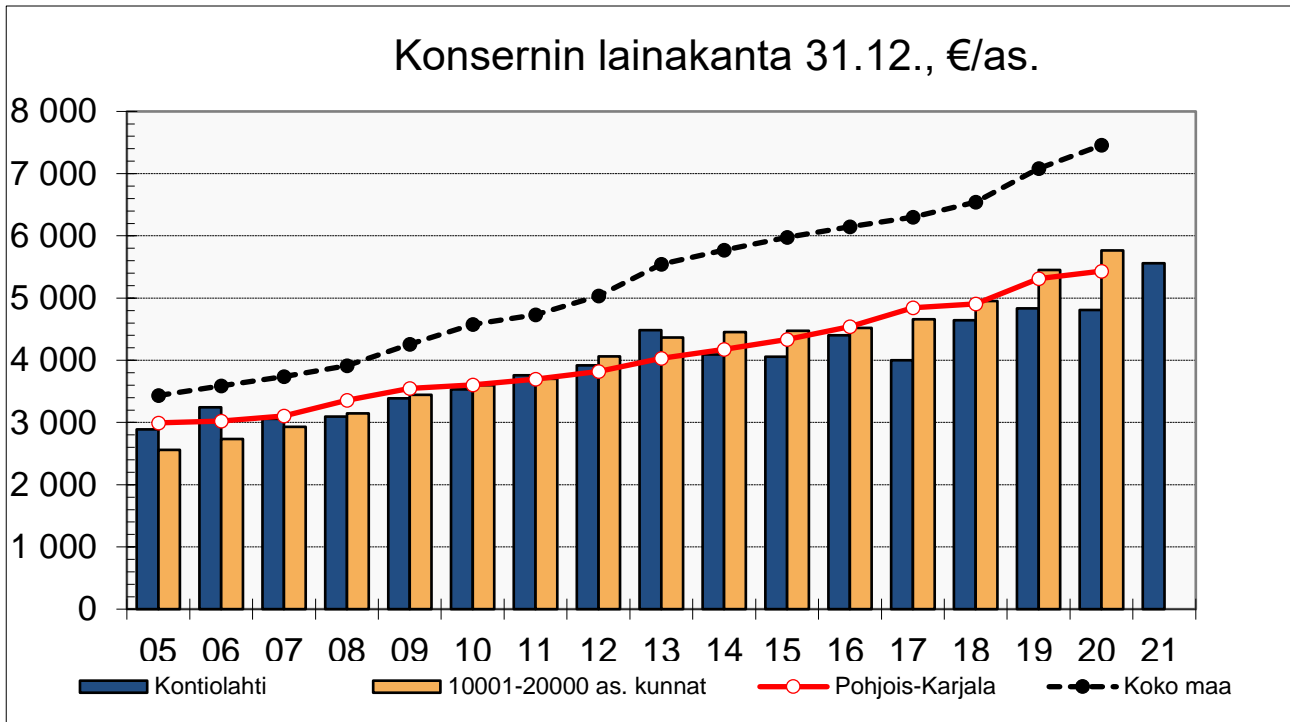
Kuvio 4. Kunnan kassan riittävyys päivinä.

Kuviossa 5 on esitetty kunnan lainakanta asukasta kohden. Kuviosta nähdään, että aiempina vuosina Kontiolahden lainakanta on ollut verrokkikuntiin nähden selkeästi korkeammalla tasolla, mutta tilanne on viime vuosina muuttunut. Samankokoisiin kuntiin verrattuna lainaa on vähemmän, mutta Pohjois-Karjalan kuntiin verrattuna ollaan jo selkeästi korkeammalla tasolla.

Vuoden 2021 aikana on lähennytty jo koko maan ja samankokoisten kuntien tasoa. Kunnan lainakannassa ongelmana on se, että se ei välttämättä anna oikeaa kuvaa tilanteesta verrattuna muihin kuntiin, kun kunnat ovat voineet eri tavoin järjestää toimintaansa, esimerkiksi yhtiöittämällä toimintojaan.



Kuvio 5. Kunnan lainakanta asukasta kohden.



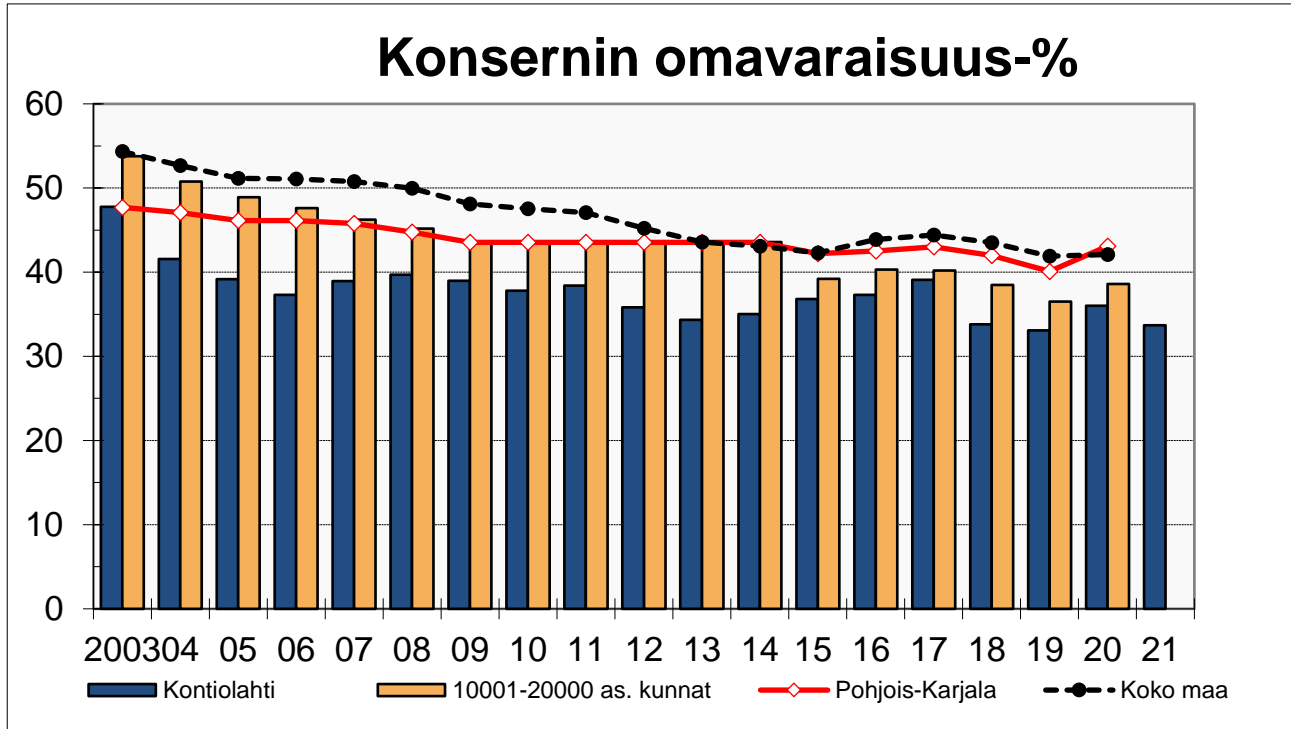
Kuvio 6. Konsernin lainakanta asukasta kohden.

Kuviossa 6 on lainakantaa vertailtu konsernitasolla, joka antaa oikeamman kuvan lainakannasta. Kuvioista nähdään, että aiempina vuosina ei ole ollut suurta eroa samankokoisten kuntien ja Pohjois-Karjalan kuntien keskiarvoon verrattuna konsernin lainakannassa asukasta kohden. Viimeisimpinä vuosina tosin Kontiolahden lainakanta on ollut jopa verrokkeja selkeästi alhaisemmalla tasolla. Koko maahan verrattuna lainakanta on Kontiolahdella jatkuvasti ollut merkittävästi paljon alhaisemmalla tasolla. Vuonna 2021 on tilanne hieman muuttunut, sillä on saavutettu Pohjois-Karjalan taso ja lähestytään jo samankokoisten kuntien tasoa.



Kuviossa 7 on esitetty konsernin omavaraisuusasteen vertailu. Kuviosta nähdään, että Kontiolahden omavaraisuus on koko ajan ollut vertailukuntia alhaisemmalla tasolla ja tilanne on heikentynyt edelleen. Samankokoisiin kuntiin nähden kunta on ollut lähellä

samaa tasoa viimeisimpinä vuosina. Tavoitetasona voidaan pitää 50 %:n ylittävää omavaraisuutta. Kontiolahden konsernin luku on koko tarkastelujakson ollut sen alle.

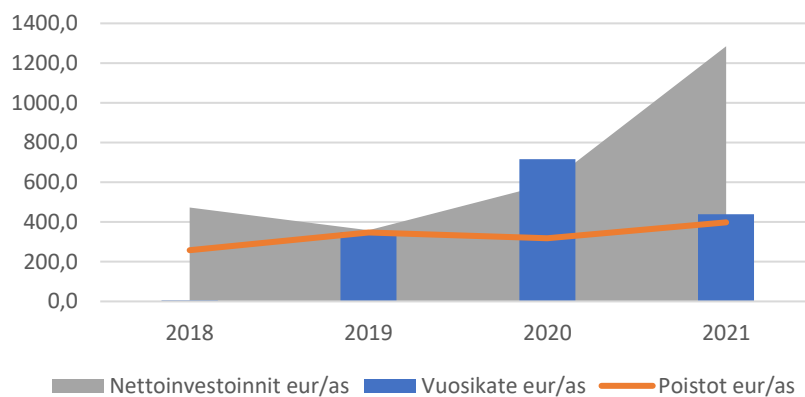


Kuvio 7. Konsernin omavaraisuusaste.

Kunnan taloutta voidaan tarkastella vielä esimerkiksi vuosikatteen riittävydellä. Lähökohtaisesti vuosikatteen tulisi riittää kattamaan ainakin poistot. Seuraavassa kuviossa 8 on esitetty Kontiolahden vuosikate, nettoinvestoinnit ja poistot asukasta kohden neljältä vuodelta. Vuonna 2018 vuosikate oli niin heikko, ettei se laisinkaan riittänyt kattamaan poistoja. Vuosina 2019 ja 2021 vuosikate kutakuinkin on kattanut poistot. Vuosi

2020 oli poikkeuksellinen valtion koronatu- kien vuoksi, jolloin vuosikate oli poikkeuk- sellisen hyvä. Pitkällä aikavälillä poistojen ja investointien tulisi olla lähellä toisiaan. Vuonna 2018 tämä ei toteutunut ja vuonna 2021 on ollut merkittävät investoinnit, jolloin nettoinvestoinnit ovat olleet jopa yli kolmin- kertaiset poistoihin nähden. Merkittävät in- vestoinnit jatkuvat, jolloin vuosikatteen riit- tävyys poistoihin merkittävästi vaarantuu.

**Vuosikate, nettoinvestoinnit ja poistot eur/ as**



Kuvio 8. Kunnan vuosikate, nettoinvestoinnit ja poistot asukasta kohden.

### Tarkastuslautakunnan arviot

Kunnilla on edessään historiallisen suuret muutokset, kun sosiaali- ja terveyspalvelut siirtyvät hyvinvointialueille.

Kuntatalous on osittain tuntemattomien haasteiden edessä.

Verotulojen ja valtionosuuksien ennustettavuus on haasteellista tulevina vuosina.

Vuosikatteen riittävyys poistoihin on Kontiolahden kunnan keskeisimpiä taloushaasteita tulevaisuudessa.

## 8 Arviointikertomuksen käsittely

Tarkastuslautakunta jättää arviointikertomuksen vuodelta 2021 kunnanvaltuuston käsiteltäväksi ja esittää, että kunnanvaltuusto pyytää arviointikertomuksessa esitetyistä havainnoista lautakuntien ja yhtiöiden

selvitykset siten, että ne voidaan käsitellä vuoden 2022 loppuun mennessä pidettävässä valtuuston kokouksessa.



*Puolimatkan kalliot*

## 9 Allekirjoitukset

Kontiolahti 25.5.2022



**Sakari Mustonen**  
puheenjohtaja



**Markus Haukka**  
varapuheenjohtaja



**Minna Pakarinen**  
jäsen



**Nina Utriainen**  
jäsen



**Asko Väätäinen**  
jäsen